

Mozes in de kraamkamer

Tot het eind van de negentiende eeuw waren de hygiënische omstandigheden in de Europese ziekenhuizen net zo slecht als daarbuiten. Artsen liepen van de ene patiënt naar de andere zonder ooit hun handen te wassen.

Het is de Hongaarse dokter Ignaz Semmelweis (1818-1865) die deze wantoestanden aan de orde stelde.* Hij kreeg in 1844 de leiding over een van de kraamkamers in het 'Algemeine Krankenhaus' in Wenen. Hij zag dat vooral die vrouwen ziek werden en stierven, die door de artsen en hun studenten werden onderzocht na een lijkschouwing. Na drie jaar vaardigde hij de regel uit dat de artsen en studenten na een lijkschouwing eerst hun handen moesten wassen voordat ze de patiënten mochten bezoeken.

Wassen, wassen en nog eens wassen

In april 1847 stierf zeventien procent van de kraamvrouwen op de afdeling van Semmelweis. Na de instelling van het handen wassen, stierf in de drie maanden daarna minder dan twee procent, een tienvoudige daling. Een duidelijk bewijs dat de dodelijke infecties

werden overgebracht van de lichamen in het lijkenhuis naar de patiënten op de zaal.

Op een dag onderzochten de artsen twaalf kraamvrouwen. De eerste vrouw had hoge koorts door een ontsteking aan de baarmoeder. Vervolgens kregen alle andere vrouwen op die afdeling ook hoge koorts en stierven. Toen kwam dokter Semmelweis op de idee dat er niet alleen infecties van een dode op een levende kan worden overgebracht, maar ook van de ene levende op de andere! Daarom beval hij dat iedereen telkens opnieuw zijn handen moest wassen na het onderzoeken van een patiënt. Onmiddellijk kwamen er enorme protesten tegen de overlast van dit wassen, wassen en nog eens wassen – maar het sterftcijfer ging verder omlaag!

In 1850 werd Semmelweis ontslagen, zijn opvolger gooide de wasbekkens de ziekenzaal uit en de sterftcijfers schoten weer omhoog.

Tegen de achtergrond van deze bijzondere geschiedenis beginnen de mozaïsche reinheidsvoorschriften opeens meer te leven.

Wat lezen we in Numeri 19:11-19? 'Wie het lijk van een mens aanraakt is zeven dagen onrein (...) moet deze zijn kleren en zijn lichaam met water wassen. 's Avonds is hij dan weer rein.' Hier worden twee buitengewoon effectieve maatregelen genoemd voor de bescherming van een patiënt, die door een arts moet worden onderzocht.

.....
Ds. L.W. de Graaff is emerituspredikant en woont in Heerde

Er zijn meer zaken aan te wijzen in de wetten van Mozes die nog steeds van betekenis zijn. Daarover gaat het in Leerhuis 'Gods wijsheid in de wetten van Mozes' op www.steunpuntbijbelstudie.nl.

* De gegevens in dit artikel heb ik grotendeels ontleend aan het boek *Moderne wetenschap in de Bijbel* van drs. Ben Hobrink.

